

"הילדה הזו קמה בבוקר כדי להטריף אותי", "הוא בודק גבולות", "היא מניפולטיבית", "הוא עושה בכוונה", "הם יהרגו אחד את השני אם לא נתערב" ועוד ועוד משפטים שאנחנו כותבים בסיפור שלנו ונדמה לנו שאין לנו חלק בהם. אז אנחנו מגיבים – מכבים שרפות שהם מדליקים, מתעצבנים כשהם מעצבנים, נהנים כשהם חמודים או משתפים פעולה, ובאופן כללי תלויים בהם ובהתנהגויות שלהם. אנחנו לא בשליטה אמיתית. אין לנו שליטה על המון דברים, אבל יש לנו שליטה על היחסים בבית.

אני מאמינה באווירה משפחתית שאנחנו לוקחים עליה שליטה. אני מאמינה בסיפור יחסים. אני מאמינה באינטואיציה הורית ובכוונות טובות. אני מאמינה שלפעמים מספיק לחשוב אחרת או לפרש אחרת כדי להשתפר. כדי לכתוב את הסיפור עם יותר רגעים מאושרים בתוכו.

כשתפגשו את המילים
שלי אני מקווה שתבינו
את הסיפור שלכם
טוב יותר

כשהחזקתי בפעם הראשונה את התינוק הבכור שלי, איל, הבטחתי לו שאעשה הכול כדי להיות האימא הכי טובה שאוכל להיות בשבילו. הבטחתי לו אחים, הבטחתי לו צחוקים, הבטחתי לו קשר ואהבה ללא תנאי. הבטחתי לסמוך על עצמי אבל גם ללמוד, לדאוג לו וגם לדעת לשחרר, לשים את האגו שלי בצד ולהקשיב למה שהוא באמת צריך ויצטרך. הבטחתי לספר לו את הסיפור של שנינו הכי מדויק שאוכל, עד שיהיה עליו לספר את הסיפור של עצמו. כשתפגשו את המילים שלי, אני מקווה שתבינו את הסיפור שלכם טוב יותר. שתצליחו לקחת עליו שליטה ולתכנן את הפרק הבא, שתזכרו בדברים החשובים ותשחררו את אלה שלא, שתסמכו קצת יותר על עצמכם. הדיבור החשוב ביותר על הורות הוא לא דיבור על טכניקות וטיפים. הוא גם לא דיבור על סמכות, חוקים או גבולות. הדיבור החשוב ביותר על הורות הוא דיבור על יחסים. לא יחסים שוויוניים אבל יחסים ששוויון הערך נוכח בהם. יחסים שעלינו להבין את תפקידנו בהם (וכן, אנחנו בתפקיד), להשכיל להבין מה הילדים אומרים לנו גם כשהם לא

אומרים, לדעת מה באמת נדרש – ולא, זה לא בהכרח להיות קשוחים יותר או להציב יותר גבולות. זה בעיקר להתבונן במלאכה מהמקום של הקשר בינינו לבינם, מההבנה של כמה אנחנו משמעותיים עבורם, מהמחשבה על כישורי החיים שהיינו רוצים להעניק להם והדימוי העצמי שלהם שנמצא בידינו. היחסים האלה אמורים לשרוד גדילה, כישלונות, התבגרות, למידה וחילוקי דעות, ולצייד אותם במה שהם צריכים כדי לעמוד באתגרים של הג'ונגל שבחוץ – הקשיים, היחסים החברתיים, בניית הזהות שלהם, משימות החיים. ובסופו של יום, כשיש יחסים טובים להישען עליהם, גם אנחנו חזקים יותר.

הורות היא קפיצת בנג'י. זה מפחיד וזה מענג, זה מעיף וזה גם חובט, וכשהרוח מנשבת על הפנים בין שמים לארץ אחרי שהעזנו לקפוץ, יש שם כמה רגעים של התרוממות רוח והנאה שאין כמותן. תזכרו שאתם קשורים בחבל ביטחון; הילדים הם העוגן הכי טוב שיש לקפיצה כזאת. הם אלה ששומרים עלינו בתפקיד ההורי שבו נדרש כל כך הרבה אומץ, ורק איתם מתאפשרים רגעי הקסם האלה. אז תחזיקו חזק. קחו אוויר, יצאנו לדרך.

נלקט וילדים לא הולכים ביחד

היינו בדרך למיון יולדות, זוג אוהב ונרגש בשבוע 39 עם תאומים בנים בבטן. עוד כמה שעות משפחה. בחודשים האחרונים עשינו כל מה שצריך: הזמנה של חבילת לידה, מעבר מדירת חדר אורבנית מעל סנדוויץ' בר שוקק רווקים לאזור צפוני ושקט, שבו מטיילים אנשים עם עגלות. היינו מוכנים.

נכנסתי לבד למוניטור, יובל חיכה בחוץ. עם תאומים תמיד קשה בהתחלה למצוא דופק אבל אני כבר ידעתי איפה כל אחד מהם שוכן בגופי, הרבה חודשים הסתובבנו יחד שלושתנו. הימני היה פעיל רציני, אחיו שקט יותר אבל נוכח לא פחות. הוריתי למיילדת איפה לחפש אותם ויעצתי לה להתחיל עם השמאלי. "תמיד מוצאים את הדופק שלו ראשון, הוא סבלני יותר", התבדחתי, "אח שלו זה כבר סיפור אחר".

אני זוכרת אותה מסתבכת לה שם כמה דקות, בזמן שאני חושבת לעצמי שזאת בטח המשמרת הראשונה שלה היישר מבית הספר לאחיות. "את פה לבד או שיש איתך מישהו?", היא שאלה ויצאה למסדרון לקרוא ליובל, יודעת לפני כולנו שאלו השניות האחרונות שלנו לפני שהיקום קורס.

יובל נכנס לחדר בעיניים מודאגות. מיד אחריו היא נכנסת בליווי רופא ושניהם, בזהירות רבה, מבשרים לנו שנדרשת בדיקת אולטרסאונד

כדי שנוכל למקם את הדופק. יובל מחזיק לי את היד כמו בכל אולטרסאונד. הרופא מביט במסך, מניח את המכשיר ומבשר לנו שנגמרו בתוכי החיים.

זה היה ההיריון השני שלי. בפעם הראשונה זה נגמר אחרי 22 שבועות. הרגשנו אז מוכי גורל וצער, הרגשנו את מלוא עוצמתה של הפרידה מהפנטזיה. ארבעה חודשים אחרי הפרידה מבתנו הבכורה, הרגשתי שאלוהים מפצה אותי כשבאולטרה סאונד התבשרתי שיש שני דפקים. היה צדק פואטי בשניים האלו שהגיעו לנחם את רחמי: שני ילדים יהיו לי, אחד על האובדן ההוא, והשני יהיה לו לאח. כנראה בכל זאת הייתה תוכנית גדולה יותר, ואיזו זכות יש לי שאני נכנסת להיריון כל כך בקלות. ההיריון היה לא פשוט, אבל אחרי שעברנו את בדיקת מי השפיר, שסימנה עבורנו את השלב שבו נעצרנו בהיריון הראשון, הרגשנו שניצחנו. זהו, אני יודעת לייצר תינוקות ללא מום גנטי מפחיד. הכול בסדר.

בשלב מסוים הושכבתי לשמירת היריון, כי הגוף הקטן שלי לא הצליח להתמודד עם המסה. הייתי מושיטה שתי ידיים קדימה ומרגישה את הבטן נגמרת יחד עם כפות הידיים. התעסקתי בעיקר במחשבות כפייתיות על האופציה לחזור לג'ינס אחרי כל החוויה החוצנית הזו, ורק רציתי להגיע לשבוע 36, כמו שפקד הרופא המטפל, ולצאת מכלל סכנה ללידה מוקדמת. ובאמת, הייתי שומרת היריון מצטיינת. שמרתי על ההיריון והוא שמר עליי; עד שמישהו שם למעלה נרדם בשמירה.

לידה שקטה נקראת ככה על שם מה שאין בה; אין בכי של תינוק. עד שבוע 22 אם קורה משהו לעובר אפשר לעשות הפלה. אם זה קורה מאוחר יותר, בדרך כלל צריך ללדת אותו. זו לידה לכל דבר: חדר לידה, זירוז, צירים. לפעמים העובר מת ברחם בגלל מום או חבל טבור שנכרך, אבל בחלק גדול מהמקרים, וגם במקרה שלנו, אף אחד לא יודע מה קרה.

איך מעכלים דבר כזה? האמת היא שלא מעכלים. במשך שעה צעקתי לשמים ובכיתי בכי שלא ידעתי שיכול לצאת ממני. כשה

שהעפפיים שלי נפוחים מרוב בכי הבנתי לראשונה את המשמעות של המילים "יבשו הדמעות". אחר כך הבנתי שהמשימות הכי קשות עדיין ניצבות לפניי. הייתי צריכה לעבור לידה, ועוד לפני זה, היינו צריכים לעדכן את המשפחה: להתקשר לאבא שלי הדואג והאהוב, ולהוריו של יובל, שהיו ב"כוננות תאומים" ימים רבים, ולבשר שהחלום שלהם על נכדים התרסק. אבא שלי הגיע תוך חצי שעה. אחרי עוד חצי שעה גם ההורים של יובל היו שם. ראיתי את אבא שלי בוכה מעט מאוד פעמים, וזו הייתה הפעם הקשה מכולן.

הם ישבו מחוץ לחדר הלידה בחברת סבים וסבתות נרגשים, שומעים מסביב עוד ועוד דיווחים על פתיחה מלאה, יולדת אמיצה ונכד מושלם. כשאבא שלי חיבק אותי, כל מה שהצלחתי להגיד לו היה "סליחה, אבא". הצטערתי על האכזבה שגרמתי להם, על הכאב והעצב שהם מרגישים. ועל זה שלא עמדתי בציפייה הכל כך פשוטה: להיכנס להיריון וללדת להם נכדים.

בשלב הבא כנראה הבנתי שכדי לקחת להם חלק מהצער אצטרך להיות חזקה, להדביק את החתיכות של עצמי מחדש. בשבילי, בשביל יובל, בשבילם. זה היה השלב שבו נכנס אל חדר הלידה ההומור השחור. אני לא זוכרת מה בדיוק אמרתי אבל צחקנו שם המון. צחקנו ובכינו. וכבר שם, בתוך הצחוק ההיסטרי והבכי הכואב, התחלתי להבין שאנחנו נהיה בסדר. שאני מספיק חזקה כדי למצוא בפנים פירורים של שמחה בשבילי ובשביל האנשים שאני הכי אוהבת בעולם. שאני אהיה בסדר ואז הם יהיו בסדר, וכשהם יהיו בסדר אז אני אהיה בסדר באמת.

אחרי 18 שעות אני לוחצת והבכור שלי יוצא. הייתי בטוחה שהימני יצא ראשון, היה לו אופי של בכור שם בפנים. הוא כנראה ויתר לאח שלו, אני חושבת. אחרי כמה דקות הימני מצטרף אליו. הצוות הרפואי לוחץ עליי להחזיק אותם, להיפרד, לנשק בפעם האחרונה. אחת המיילדות אומרת לי כמה הם יפים, התינוקות המתים שלי, וכמה זה חשוב לתהליך האבל להיפרד. אבל אני יודעת שאם אראה אותם אשתגע. אני יודעת, עמוק בפנים, שהחיים המעטים שנותרו בי באותו

חדר לידה לא יהיו שלי אם אחבק את ילדיי המתים. "איזו מין אימא לא רוצה להיפרד מהילדים שלה?", אני חושבת בזמן שתופרים אותי. הכול כואב לי ומעורפל, אבל הידיעה שאני צריכה להציל את עצמי מאוד חדה. ממש כמו אשת לוט, אני יודעת שאסור לי להביט. שאם אביט אהפוך לנציב של מלח. אז כדי לשרוד אני בוחרת להיות אימא שמשאירה מאחור את ילדיה המתים. ב-7 במרס 1999, בחדר לידה מספר 6, אני בוחרת בחיים.

באותה שנה נאסר השימוש בכדורים לייבוש חלב. מצאתי את עצמי עומדת במקלחת בבית בגוף פצוע, עם תפרים כואבים וחלב מטפטף מהשדיים. זו הייתה מקלחת איומה. כל כך חיכיתי להתקלח בבית, אבל אף אחד לא הכין אותי לרגע האכזרי הזה, שבו ייזל ממני חלב אם, ויזכיר לי שאין לי את מי להאכיל בו. התיישבתי על הרצפה עם המים הזורמים, החלב הנוטף והדמעות. הלידה הייתה מאחוריי, אבל המשך החיים היה לפניי.

"מזל טוב!", קראו המוכר במכולת, והספר, והשכנה הנחמדה, ושאר אנשים טובים שלא היו מעודכנים במה שהתרחש בחיינו, ואני בעיקר התבאסתי מזה שהתשובה שלי לברכה השגרתית הזאת הולכת לעשות להם כל כך לא נעים. הבטתי במראה ויצאתי לרחוב, נראית לגמרי שלמה מבחוץ אבל שבורה ומפורקת מבפנים. הסתכלתי על העוברים והשבים ותהיתי מי מהם מפורק מבפנים כמוני. זה הרי שקר כל הסיפור הזה של בגדים, חיוך, הליכה, איפור. אילו רק האנשים השבורים היו מסומנים באיזה אות קטן, כדי שנוכל להיזהר בהם יותר, אולי לחייך אליהם קצת, לא לרחם, רק לנחם. כדי שנוכל למצוא אחד את השני, לפגוש כל אחד את ריסוקו הפנימי של האחר ולדעת שמתחת לשכבות החיצוניות שוכנים פצעים שותתים של אובדן.

אחרי שבועיים בבית זה היה מאוד ברור. החיים קצרים, אנחנו בוחרים בשמחה. אנחנו אוהבים ונאחזים באהבה שלנו כי זה גלגל ההצלה היחידי שהחיים נתנו לנו, אנחנו טסים לניו יורק, כי זה רחוק מכאן ורחוק מהמבטים המרחמים של אנשים טובים. אולי שם נצליח

לא לרחם על עצמנו ולהיזכר בדבר שהכי חשוב לנו לזכור: שזה קטן עלינו, שהביחד שלנו יכול להביא לנו אושר גדול, ששמחה זו בחירה שאנחנו עושים בכל יום. בתוך כל הצער שעטף אותנו, היה לנו רעב גדול לשמחה.

שלושה שבועות הלכנו בארץ זרה, בזבזנו כסף ואהבנו. זה עשה את שלו. השמחה חזרה אל הגוף שלי, והוא בחר לעשות איתה את מה שהוא יודע לעשות כל כך טוב: להיכנס להיריון. ב־9 במרס שנה אחרי, נולד איל שלי, 3,250 גרם של חיים. וכשהחזקתי אותו, פועם ופועה בידיי בפעם הראשונה, נפרדתי גם מהם. החזקתי גם אותם. בכיתי מהתרגשות הפגישה ובכיתי על הפרידה ההיא, ובכיתי כי ניצחתי, ובכיתי על מה שהפסדתי, ובכיתי בעיקר כי הוא בכה, ואיזה כיף זה לשמוע בכי בחדר לידה.

המונח "לידה שקטה" לא מדויק. השקט בהיעדר בכיו של תינוק רועם מאוד. בתוך נפשה של אימא שמתאבלת על חלום שמת, על ידיים ריקות, על ציפייה לפגישה שלא תקרה, יש הרבה דברים מלבד שקט. למה זה קרה לי אני לא יודעת, אבל אני יודעת מה קרה בזכות העובדה שזה קרה לי. אני יודעת שהזוגיות שלי פגשה ברית חדשה, שהצמיחה אהבה חדשה, אהבה ששרדה את אחד הכאבים הכי גדולים שיש לחיים להציע לזוג בגיל 28. זוג שמאבד את

החלום בסוף תשעה חודשי היריון, מאבד את השמות שכבר החליט עליהם בשיחות ליליות והתגלגלו אל תוך הדמיון, מאבד את ליטופי הבטן, שלא יחזרו בהיריונות הבאים, מאבד את התמימות.

היום אני יודעת שהרווחנו את החיים, למדנו פרופורציות, למדנו אמונה ורצון. האסון ההוא שפקד אותנו גידל את ההורים שאנחנו היום. אני יודעת שבזכות שני הילדים שמתו ברחמי אני אימא אחרת לחמשת ילדיי. אני יודעת שבזכותם אני מתמודדת יום יום עם קשיים של אימהות ומודה על כל קושי "רגיל" שהחיים זורקים לכיווני. אני

בזכותי בזכות

לזכור כי בכי של תינוק

כי הייתי במקום שבו

הייתי לא גורים

יודעת שבורכתי בזכות להעריך בכי של תינוק, בכי של ילדים, בכי בכלל, כי הייתי במקום שבו תינוקות לא בוכים.

החווייה ההיא עברה לגור אצלי במקום אחר. מקום מכובד שמזכיר לי להיות שמחה בחלקי, מקום רחוק, כואב, מתגעגע לתינוקות שמעולם לא פגשתי, אך שלם וסגור. ולפעמים, כשאני רואה אימא עם עגלה של תאומים, אני נזכרת בחלום שהתנפץ, מחבקת את עצמי מבפנים, וכשאני מגיעה הביתה אני רוקדת עם הילדים במטבח ריקודים של שמחה עם מוזיקה רועשת מאוד. כי שקט וילדים לא הולכים ביחד.